

Παράγωγες λέξεις...

- + Από μία λέξη μπορεί να γίνουν άλλες λέξεις, που λέγονται **παράγωγες λέξεις**.
- + Οι λέξεις που γίνονται από άλλες λέξεις, όταν φανερώνουν ότι κάτι είναι πολύ μικρό, λέγονται **υποκοριστικά**, ενώ όταν φανερώνουν ότι κάτι είναι πολύ μεγάλο, λέγονται **μεγεθυντικά**.

γάτα

γατάκι

χελώνα

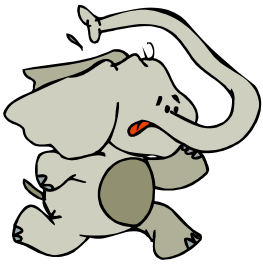

χελωνάκι

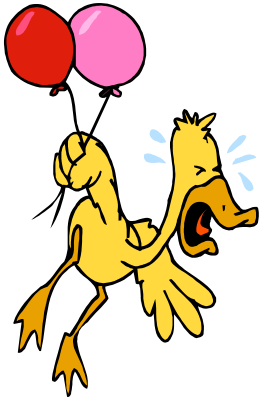

χελωνάρα

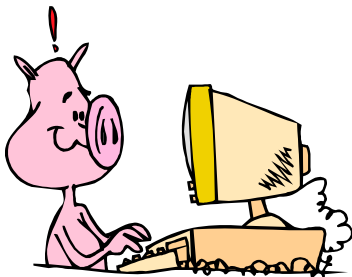
Γράψε τα υποκοριστικά των πιο κάτω που βλέπεις.

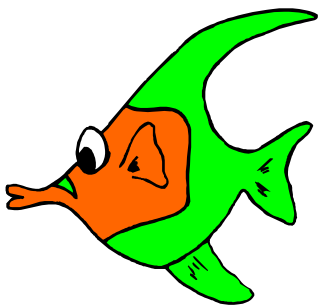
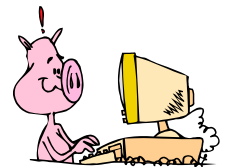
ελέφαντας

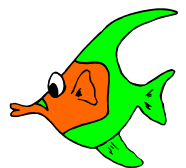
παπί

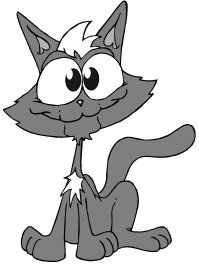
γουρούνι

ψάρι

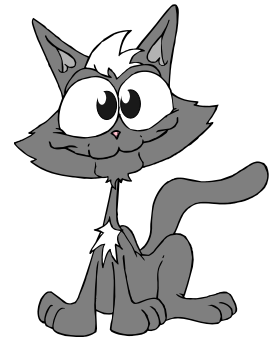
Γράψε τα μεγεθυντικά των
εικόνων που βλέπεις...

γάτα

γατάκι

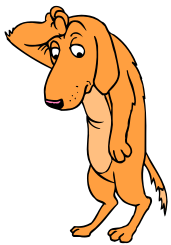
γάταρος

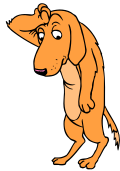
ποδήλατο

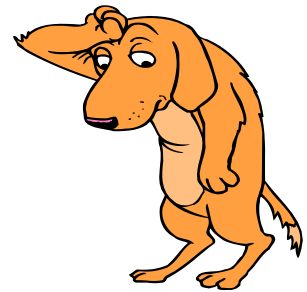

σκύλος

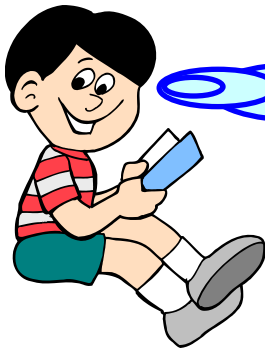
σπίτι

.....

.....

Οι λέξεις που έχουν περίπου **την ίδια** σημασία λέγονται συνώνυμες λέξεις ή συνώνυμα.

Οι λέξεις που έχουν **αντίθετη** σημασία λέγονται αντίθετες λέξεις ή αντίθετα.

Η Μαρία είναι όμορφη.

Η Μαρία είναι ωραία

Συνώνυμα

Ο Κώστας είναι χοντρός.

Ο Κώστας είναι παχύς.

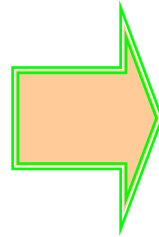
Συνώνυμα

Η κυρία Μαρία είναι γριά.

Η Άννα είναι νέα.

Αντίθετα

Ο παλιάτσος είναι αστείος.

Ο Αλέξης είναι σοβαρός.

Αντίθετα:

γριά - νέα

αστείος - σοβαρός

Γράψε Σ για τα συνώνυμα και Α για τα αντίθετα.

(...) μίσος - αγάπη

(...) έξυπνη - χαζή

(...) θόρυβος - ησυχία

(...) θόρυβος - φασαρία

(...) λύπη - στεναχώρια

(...) κοντό - χαμηλό

(...) χαρά - λύπη

(...) καράβι - πλοίο

Γράψε τις φράσεις αλλάζοντας την υπογραμμισμένη λέξη με μια αντίθετη λέξη...

Το βαμβάκι είναι σκληρό.

Ο παλιάτσος είναι σοβαρός.

Ο Κώστας είναι άσχημος.

Η Μαρία διαβάζει αργά.

Σήμερα είμαι πολύ χαρούμενη.

Ο Γιώργος είναι τεμπέλης.

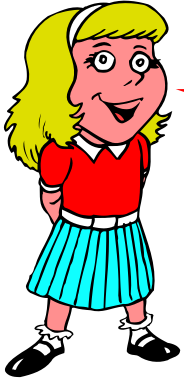
- Όταν λέμε ότι κάτι μοιάζει με κάτι άλλο, τότε έχουμε παρομοίωση.
- Η παρομοίωση γίνεται με τις λέξεις: σαν, όπως, λες και, μοιάζει με.

- Ο Γιώργος τρέχει σαν λαγός.
- Ο Γιώργος τρέχει όπως τον λαγό.
- Ο Γιώργος τρέχει λες και είναι λαγός.
- Ο Γιώργος όταν τρέχει μοιάζει με λαγό.

Αντιστοίχισε τα επίθετα με τις σωστές παρομοιώσεις.

σκληρό	●	●	σαν τον άνεμο
απαλό	●	●	σαν μαχαίρι
κοφτερό	●	●	σαν την χελώνα
ψηλό	●	●	σαν πέτρα
γρήγορο	●	●	σαν βαμβάκι
αργό	●	●	σαν κυπαρίσσι

Συμπλήρωσε τις
παρομοιώσεις με τις λέξεις:

(σαν πέτρα, σαν βαμβάκι, σαν πούπουλο,
σαν αρνάκι, σαν αλεπού, σαν λαγός, σαν μέλι,
σαν μέλισσα)

Είναι

ελαφρύ -----

σκληρό -----

μαλακό -----

πονηρή -----

ήμερος -----

εργατική -----

γρήγορος -----

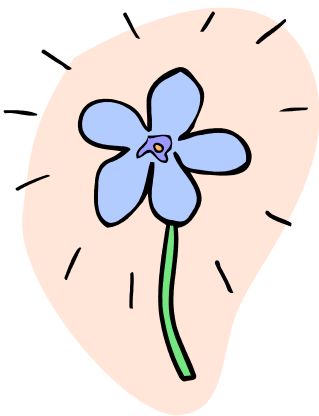
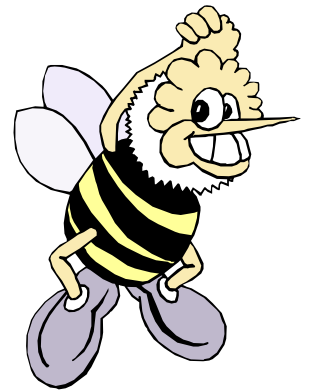
γλυκό -----

Το άρθρο **ο, η, το**

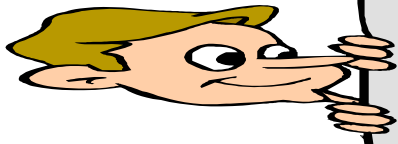
Ο μαθητής

Η μέλισσα

Το λουλούδι

Οι λεξούλες **ο, η, το** λέγονται οριστικά άρθρα. Τα χρησιμοποιούμε όταν μιλούμε για ορισμένο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα.

Το **οριστικό άρθρο** παρουσιάζεται με πολλές μορφές...

Ενικός αριθμός:

ο μαθητής

η μέλισσα

το λουλούδι

του μαθητή

της μέλισσας

του λουλουδιού

το(ν) μαθητή

τη(ν) μέλισσα

το λουλούδι

πληθυντικός αριθμός:

οι μαθητές

οι μέλισσες

τα λουλούδια

των μαθητών

των μελισσών

των λουλουδιών

τους μαθητές

τις μέλισσες

τα λουλούδια

Δες τα πιο πάνω οριστικά άρθρα και πήγαινε στο βιβλίο Ελληνικών Β' τεύχος, στη σελίδα 20. Προσπάθησε να διαβάσεις το κείμενο, να απαντήσεις τις ερωτήσεις και να συμπληρώσεις τον πίνακα στη σελίδα 21.

ΤΟΝ Ή ΤΩΝ

ΤΗΣ Ή ΤΙΣ

άρθρα

ΤΟΝ
ΤΩΝ

• με όμικρον (ο) για τον έναν
• με ωμέγα (ω) για τους πολλούς

άρθρα

ΤΗΣ
ΤΙΣ

• με ήτα (η) για τη μία
• με γιώτα (ι) για τις πολλές

1. Συμπεληρώνω προσεκτικά:

ΤΟΝ Ή ΤΩΝ		ΤΗΣ Ή ΤΙΣ	
___ κηπουρό	___ κηπουρών	___ αγελάδας	___ αγελάδες
___ σκύλο	___ σκύλων	___ δασκάλας	___ δασκάλες
___ άνεμο	___ ανέμων	___ αυγής	___ αυγές
___ μαθητή	___ μαθητών	___ άσκησης	___ ασκήσεις

2. Βάζω τον ή των:

- Χαιρέτησα ___ φίλο ___ παιδιών, που ήρθε να μας επισκεφτεί.
- Η νοσοκόμα φρόντισε ___ τραυματία, ακοιχώντας οδηγίες ___ γιατρών.
- Διαβάζω το βιβλίο «Ο βασιλιάς ___ γιονταριών».
- Η αρεπού ξεγέλασε ___ κόρακα.
- Η μυρωδιά ___ γουρουνδιών είναι υπέροχη!

3. Βάζω της ή τις:

- Να ακούς ___ συμβουλές ___ μητέρας σου.
- Το βιβλίο ___ μαθήτριας.
- Σιδέρωσα ___ κουρτίνες ___ τραπεζαρίας.
- Έγινε ___ ασκήσεις ___ αριθμητικής.
- Η ουρά ___ αλεπούς.

Γράψε τις προτάσεις
στον άλλο αριθμό...

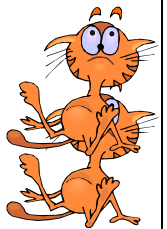
Το αγόρι κοιμάται.

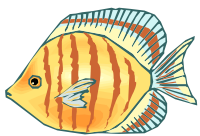
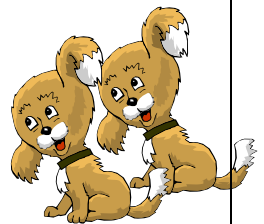
Οι μαθητές διαβάζουν.

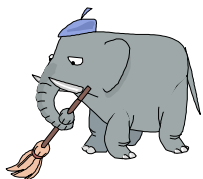
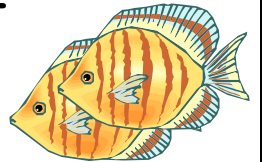
Η γάτα είναι ζώο.

Οι σκύλοι γαβγίζουν.

Το ψάρι κολυμπά.

οι ελέφαντες σκουπίζουν.

